

Gevaarlijkste plek op aarde

Doordringen tot diep in de Amerikaanse zee-macht is niet eenvoudig voor de gewone sterfeling. Toch heeft de 27-jarige Nederlander Erik Lenten weinig problemen. Met een paar e-mails en telefoontjes ritselt hij het ene na het andere militaire 'uitje'. Hij was tijdens de oorlog al in Irak te gast op het grootste vliegdekschip ter wereld, de nucleaire gigant Harry S. Truman (CVN 75). Dat deed hij deze week nog eens dunnetjes over. Wij kozen het ruime sop met deze vliegtuigfanaat. „Noem me nooit een vliegtuigspotter en ook geen Harry Potter.“

Aan boord van Amerikaanse militaire 'stad'

door ROB HAMMINK

BAHREIN - Als een Tomcat F-14, dé hoofdrolspeler in de klassieker Top Gun, van het 340 meter lange dek af wordt geknald, trilt de USS Harry S. Truman in al haar geleidingen. Groot, groter, grootst. En weer zo'n knal die door merg en been gaat. En weer. Maar de 98.000 ton staal blijkt ertgen te kunnen. De krachten die hier in deze drijvende stad vrijkomen, zijn gigantisch. De fotocamera van Nederlands fanatiekste vliegtuiggeek, Erik Lenten (27), maakt over-

genomen. Voor ons vertrek naar de Harry Truman met een COD (een C-2 Greyhound), gaan we in de haven nog even langs bij trainers van dolfinen en zeeleeuwen. Deze dieren zijn speciaal getraind en worden dankbaar ingezet voor militaire missies. Helaas blijkt een 40-jarige Vietnamveteraanflipper net weg richting San Diego. Senior chief Neil West vertelt trots zijn verhaal vanachter een oversized zonnebril. „Ik kan geen militaire informatie geven, maar zonder dolfin-

nen en zeeleeuwen zou een oorlog er heel anders uitzien. De beesten worden ingezet voor het opsporen van vijandelijke onderzeeboten of kikkorsmannen. De dolfinen moeten het hebben van hun geweldige sonar, de zeeleeuwen van hun zicht. Ze hebben dezelfde taak: ons vanuit het water te beschermen.“

„Vallen ze ook aan? „Dat is een militair geheim, maar ze weten waar het scrotum van een man zit.“

De COD draait warm, Erik Lenten ook. Hij vertelt hoe zijn hobby als vliegtuigspotter uit de hand liep. Hoe hij als middelbare scholier liever naar Soesterberg fietste om vliegtuigen te fotograferen dan dat hij in de klas zat. „Ik kwam in een bijzonder wereldje terecht, waarin alle lagen van de bevolking vertegenwoordigd zijn. Het groeiende uit tot wat het nu is: een manier van leven. We reizen de wereld af en hebben er alles voor over om militaire kisten op de plaat te krijgen.“

Ook een enkele cel, zoals in 2001 de twee Nederlanders in Griekenland overkwam?

„Die schreven nummers op en werden aangemerkt als spionnen, erg onverstandig. De militaire wereld is bang dat informatie zoals locaties van vliegtuigen bij de vijand terecht komt. Overal televisieschermen waarop films met het vervolgen kindsterretje Shirley Temple naadloos worden afgewisseld door vertoningen van succesvolle bombardementen.“

Het piepkleine oliekoninkrijk Bahrein blijkt de uitvalsbasis. Hier hebben de Amerikanen een Britse haven

■ Zowel de start als de landing is spectaculair op een vliegdekschip. Vanwege de beperkte ruimte wordt er met een katapult afgeschoten, respectievelijk met een stalen kabel tot stilstand gebracht.

FOTO'S: DE TELEGRAAF

„Jaloezie bij de levenspartner? Lachend: „Nee. Zij heeft een muur voor haar schilderijen. Ik voor mijn foto's.“

Katapult

Het blijkt een uur vliegen naar de naamdrager van de 33e president van Amerika. We zitten achterstevoren. „De landing is geweldig“, aldus Lenten voor het instappen. „Een haak vanuit het vliegtuig moet een stalen kabel oppakken. In no time sta je stil. Maar de start is nog spectaculairder. We worden met een soort katapult afgeschoten. Van nul tot tweehonderd kilometer per uur in twee seconden. Er is een kans dat je je schenben breekt als je je niet goed afzet op de stoel voor je.“

Dit leuke vooruitzicht laat nog twee dagen op zich wachten. Eerst het leven aan boord.

Een serie goudbebakte oppergoden trekt langs, onder wie dé kapitein, James Gigliotti, een sympathieke veertiger die zichzelf liever vergelijkt met een burgemeester van een stad. „Alleen mijn uitzicht is mooier.“ Hij wijst naar het dek, waar ogenschijnlijk minimsjes in groene, blauwe, bruine en witte shirts tussen jachtvliegtuigen pantomime spelen. „Zonder hen zou niets mogelijk zijn. Dat de overheid mij deze verantwoordelijke baan geeft, maakt me bescheiden.“

Het schijnt dat de hogere rangen, met het oog op heimwee, geen problemen hebben met de zes maanden zee. Gigliotti: „Het vertrouwen in mijn

vrouw is groot.“ Maar als je even aan de voorgerekte route ontsnapt en de gewone schepelingen spreekt, blijkt het gevoel anders.

Op het weggemoffelde rookdek staat een van de 300 koks; Jerry uit New Jersey. Hij staart over het water en denkt aan thuis. „Je leven aan boord is vrij eenzaam. Een relatie aangaan met een andere opvarende is uit den boze. Bovendien is het niet mogelijk. Je hebt nergens privacy. Toch is het een mooi leven. We varen rond

■ Dolfinen leveren een grote bijdrage aan oorlogen.

met een complete luchtmacht.“ Navraag leert dat de inzetbaarheid van onze complete Nederlandse luchtmacht vergelijkbaar is met die aan boord van de Harry Truman.

Tijdens de rondgang door de eindeloos smalle gangen komen we bij dominee Troast, die zich verbaast over de laatste levensovertuiging die deze week aan boord tot hem kwam: de witte heksen. „Maar het staat in onze grondwet dat iedere Amerikaan zijn eigen levensovertuiging mag hebben. Pas als ze bij volle maan een vuurtje gaan stoken aan dek, grijpen we in.“

Daarna de gevangenis, de keuken, het ziekenhuis waar we, nu we er toch zijn, even in een vetbultje laten prikken en diensgevolge bijna onderuitgaan. Arts Michael William stelt gerust: „Maak je geen zorgen. De meeste vliegtuigen vallen flauw bij een kleine ingreep als deze. Waarom weten we niet. Heeft iets met adrenaline te maken.“

Slordigheden

Een van die ogenschijnlijk keiharde vliegtuigen is Dean Castillo (32), tevens strike operation officer. Hij vliegt een Tomcat, maar wordt binnenkort omgeschoold tot de opvolger: een Super Hornet F-18F. „Of mijn leven te vergelijken is met het leven van Tom Cruise in Top Gun? Op geen enkele manier. Er zijn geen Mavericks aan boord. Wij kunnen ons geen slordigheden permitteren.“

„Natuurlijk is dit leven zwaar, zeker in oorlogstijd. Rijk word je er niet van en het is soms lastig dat je geen familieleden kunt beginnen. We zijn zes maanden aan boord, daarna acht maanden in training, en weer zes maanden aan boord. Maar ik doe het voor een groter doel. Voor de bevrijding van mensen die worden onderdrukt en de democratisering daarna, zoals we nu in Irak bezig zijn. De prijs van vrede is eeuwige waakzaamheid.“

Al deze wijsheden gaan deze avond aan Erik Lenten voorbij. Hij staat wederom al uren aan dek. „De naverbranders komen zo mooi uit in het donker. Ik beleef de mooiste tijd van mij leven.“

Ik ga alleen naar mijn hut, voel en hoor hoe de vliegtuigen doorlopend gaan en doorlopend terugkomen. Het ritme van een drijvende militaire stad. Morgen zullen we worden afgeschoten richting de veilige, vertrouwde wal, in ieder geval tot grote teleurstelling van één landgenoot.

Zondag 20 maart

door MARTHA ROSELEUR

MIDWOLDE Iconenexpositie in galerie De Uilenborg (Hoofdstraat 128). Verschillende kunstenaars zijn aanwezig om uitleg te geven, 10.00-18.00 uur. Entree € 2. **ARCEN** Tentoonstelling 'Arcen in oude Ansichten' in de zaal van hotel-restaurant De Oude Hoeve (Raadhuisplein 6). Oude ansichtkaarten en dorpsgezichten van Arcen tussen 1890 en 1990, zoals prenten van het kasteel van Arcen, de watersnood van 1926 en veel oude dorpsgezichten. Open van 11.30-21.00 uur. Entree gratis. De tentoonstelling duurt t/m 28 maart. **DEN HAAG** Gedichten en liedjes van de bekende schrijver Willem Wilmink tijdens het Literair Café van de Regentenkamer (Laan van Meerdervoort 34), vertolkt door Tatiana Radier en Usha Berfelo. Aanvang 16.00 uur. Entree € 5.

APPELTERN Hoveniers geven in de Tuinen van Appeltern (Walstraat 2a) gratis schets- en tuinadviezen aan iedereen die een tuin wil aanleggen of renoveren. Het park, dat 170 voorbeeldtuinen omvat, is dagelijks open van 10.00-18.00 uur. Entree € 9, kinderen van 6 t/m 12 jaar € 4,50. Appeltern ligt tussen Tiel en Nijmegen. **MARKELO** Merklappen- en letterdoekententoonstelling 'Be- waard en Vergaard' in museumboerderij Eungs Schöppe (Goorseweg 1A). De expositie duurt t/m 3 april, elke middag open van 13.30-16.30 uur. Entree € 2.

LAST MINUTE

OUDENDIJK Speuren naar weidevogels is het thema van de voorjaarswandeling door de polders Beetskoog en de Beemster. Start om 14.00 uur bij les Deux Ponts (Slimdijk 2). De 5,5 km lange tocht duurt twee uur. Deelname € 3, kinderen tot 12 jaar € 1,50. **HUIZEN** Militariabeurs in sportcentrum De Meent (Graaf Wichman 177), 09.00-13.00 uur. Entree € 2,50, kinderen t/m 12 jaar gratis.

DORDRECHT Open dag van ModelSpoorGroep Drechtsteden. Presentaties en demonstraties van de mooiste modelspoorbanen in de voormalige Merwedescholen, Merwedestraat 275, 11.00-17.00 uur. Toegang gratis.

HAARLEM Ook in Haarlem is een miniatuurtreinbeurs in combinatie met modelauto's. Locatie: de Spaarnahal, Fie Carelsenplein 1 (Schalkwijk), 10.00-15.00 uur. Entree € 2,80, kinderen t/m 11 jaar € 1,20.

ZWOLLE Antiekbeurs in de IJsselhallen (Rietweg 4). Naast antiek ook klassieke en oude kunst en het betere brocante, 10.00-18.00 uur. Entree € 5.

LEIDEN Jeugdvoorstelling 'Kippetje Tok' over een onbegrepen diertje op de boerderij. Voor kinderen vanaf 4 jaar. Locatie: LAK-theater (Cleveringplaats 1). Aanvang 15.00 uur. Toegangsprijs € 7.

HILVERSUM Vlooiemarkt in de Dudok Arena (Arena 303). Zo'n 225 standhouders bieden een bonte mengeling van tweedehands spulletjes aan, 10.00-17.00 uur. Toegang € 2,50, kinderen t/m 12 jaar gratis.

SCHOONHOVEN Culturele Zondag vol exposities van verschillende soorten kunst, 13.30-17.00 uur. Centraal informatiepunt is het VVV-kantoor aan de Stadhuisstraat 1. Ook is er een speurtocht, getiteld 'Door Straten en Stegen in Schoonhoven', verkrijgbaar in het Nederlands Museum van Knipkunst.

BREDA Internationale Biercuriosabeurs in zalencentrum De Koe (Ambachtenlaan 1). Open 10.00-15.00 uur, om 14.00 uur is er een veiling van bierspulletjes. Entree € 1.

RIJSWIJK Poppenhuizen met de nieuwste snufjes tijdens de Poppen & Miniaturebeurs in Evenementenhof-Rijswijk (Volmerlaan 12), 10.00-17.00 uur. Entree € 5, kinderen € 3,50. Op dezelfde locatie vindt van 11.00-19.00 uur een Pasar Malam plaats met een Aziatische markt, Indonesische hapjes en swingende live muziek. Entree € 6, 65+€rs € 3, kinderen van 2-10 jaar € 3,50, incl. entree Kinderspeelstad.

ROOSENDAAL Reptielenbeurs in de Zuidwesthallen (Commandobaan 10). Slangen, hagedissen, spinnen, insecten, schildpadden en amfibieën, 10.00-16.00 uur. Entree € 5, 65+€rs en kinderen tot 12 jaar € 3,50.

HARDENBERG Caravan- en Kampeerbeurs in Evenementenhof Hardenberg (Energieweg 2). Naast de nieuwste modellen ook gebruikte wagens en onderdelen en accessoires, 10.00-18.00 uur. Entree € 4,50, kinderen en 65+€rs € 2.

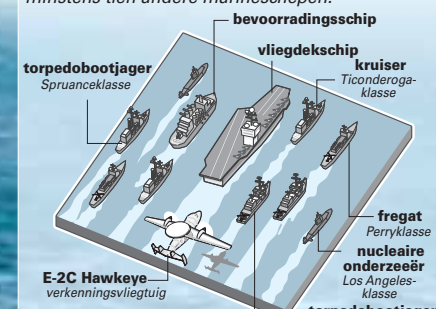
NOORDWIJK Weddingfair in het Palace Hotel (Pickleplein 8). Alles over trouwen, vrijgezellenfeesten, videoreportage, nagelverzorging, huwelijksreizen en bruidskleding, getoond tijdens drie modeshows, 11.00-18.00 uur. Entree € 10. **AARLE-RIXTEL** Harley-Davidson Motor Beurs in en rond De Dreef (Bosscheweg). Vele motoren te zien en te koop, evenals onderdelen, kleding en accessoires. Tevens jukeboxes, piercings en tattoos, 10.00-17.00 uur. Entree € 7, kinderen tot 12 jaar gratis.

■ Reptielen in Roosendaal.

VLIEGDEKSCHIPGROEP

Een vliegdekschip wordt altijd begeleid door minstens tien andere marineschepen.

E-2C Hawkeye verkenningvliegtuig

1. Bemanningsruimte
2. Antenne om deining te meten
3. Katapult
4. Opklapbaar paneel ter bescherming tegen uitlaat vliegtuigen.
5. Vliegtuiglift
6. Kerosinetanks
7. Wateropslag
8. Nucleaire aandrijving
9. Watermakers; zetten zout zee water om in drinkwater.
10. Scheepsmotoren
11. Vliegtuigdek voor 60 vliegtuigen
12. Reddingsvloten
13. Werkplaats
14. Landingsstelsel
15. Schroef
16. Roer
17. Vliegeniersruimtes
18. Landingskabels
19. Raket lanceerinrichting
20. Hoogtemeter
21. Lucht doelzoekend radar
22. Brug
23. Anti-lucht doel kanon
24. Lucht verkeersleiding
25. Stuurkamer
26. Commandokamer
27. Dekcamera
28. Liftthuis
29. Testruimte voor vliegtuigmotoren
30. Onderwater bommenhelling
31. Landingslichten
32. Navigatiesysteem
33. Hoogteradar

Thuishaven: Norfolk (Vst)
 Lengte: 334 m
 Max. snelheid: 55,6 km/u
 Meters bekabeling: 1.448 km
 Aantal bemanningsleden: 5.200
 Aantal maaltijden: 18.150 p.d.
 Watergebruik: 1.500.142 l/p.d.
 Aantal lampen: 30.000
 Linnen: 14.000 kussenslopen en 28.000 lakens
 Toilet papier: 140.000 rollen
 Telefoon: 2.000

■ Het leven van de piloten is beslist geen 'Top Gun'.

Illustratie: Kees van de Nies